ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 20.5.2020
COM(2020) 526 final

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της Φινλανδίας του 2020 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας της Φινλανδίας του 2020

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της Φινλανδίας του 2020 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας της Φινλανδίας του 2020

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και το συντονισμό των οικονομικών πολιτικών[1], και ιδίως το άρθρο 5 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Στις 17 Δεκεμβρίου 2019 η Επιτροπή ενέκρινε την ετήσια στρατηγική για τη βιώσιμη ανάπτυξη, η οποία σηματοδότησε την έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2020 για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Ελήφθη δεόντως υπόψη ο ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων, που διακηρύχθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή στις 17 Νοεμβρίου 2017. Στις 17 Δεκεμβρίου 2019, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, η Επιτροπή ενέκρινε επίσης την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης, στην οποία η Φινλανδία δεν συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία επρόκειτο να πραγματοποιηθεί εμπεριστατωμένη επισκόπηση. Την ίδια ημέρα, η Επιτροπή εξέδωσε επίσης σύσταση για σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ.

(2) Η έκθεση χώρας του 2020 για τη Φινλανδία[2] δημοσιεύθηκε στις 26 Φεβρουαρίου 2020. Στην έκθεση αξιολογήθηκαν η πρόοδος της Φινλανδίας όσον αφορά την εφαρμογή των ειδικών ανά χώρα συστάσεων που εκδόθηκαν από το Συμβούλιο στις 9

[1] ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.
[2] SWD(2020) 525 final.

Ιουλίου 2019[3], η συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις που είχαν εκδοθεί κατά τα προηγούμενα έτη και η πρόοδος της Φινλανδίας ως προς την επίτευξη των εθνικών στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

(3) Στις 11 Μαρτίου 2020, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας κήρυξε επισήμως παγκόσμια πανδημία την έξαρση της νόσου COVID-19. Η πανδημία συνιστά σοβαρή κατάσταση έκτακτης ανάγκης στον τομέα της δημόσιας υγείας για τους πολίτες, τις κοινωνίες και τις οικονομίες. Ασκεί έντονη πίεση στα εθνικά συστήματα υγείας, διαταράσσει τις παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού, προκαλεί αστάθεια στις χρηματοπιστωτικές αγορές, κλυδωνισμούς στην καταναλωτική ζήτηση και αρνητικές επιπτώσεις σε διάφορους τομείς. Απειλεί τις θέσεις εργασίας και τα εισοδήματα των πολιτών, καθώς και τις δραστηριότητες των επιχειρήσεων, ενώ έχει προκαλέσει μεγάλο οικονομικό σοκ που έχει ήδη σοβαρές επιπτώσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Στις 13 Μαρτίου 2020 η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση[4] με την οποία ζητούσε συντονισμένη οικονομική αντίδραση στην κρίση, με τη συμμετοχή όλων των φορέων σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο.

(4) Αρκετά κράτη μέλη έχουν κηρύξει κατάσταση έκτακτης ανάγκης ή έχουν λάβει μέτρα έκτακτης ανάγκης. Τα μέτρα έκτακτης ανάγκης θα πρέπει να είναι αυστηρά αναλογικά, αναγκαία, περιορισμένα χρονικά και σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα. Θα πρέπει να υπόκεινται σε δημοκρατικό έλεγχο και σε έλεγχο από ανεξάρτητη δικαστική αρχή.

(5) Στις 20 Μαρτίου 2020, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση για την ενεργοποίηση της γενικής ρήτρας διαφυγής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης[5]. Η ρήτρα, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1, στο άρθρο 6 παράγραφος 3, στο άρθρο 9 παράγραφος 1 και στο άρθρο 10 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 και στο άρθρο 3 παράγραφος 5 και στο άρθρο 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1467/97, διευκολύνει τον συντονισμό των δημοσιονομικών πολιτικών σε περιόδους σοβαρής επιβράδυνσης της οικονομικής δραστηριότητας. Στην ανακοίνωσή της, η Επιτροπή κοινοποίησε στο Συμβούλιο την άποψή της ότι, δεδομένης της αναμενόμενης σοβαρής οικονομικής επιβράδυνσης που προκύπτει από την έξαρση της νόσου COVID-19, οι τρέχουσες συνθήκες επιτρέπουν την ενεργοποίηση της ρήτρας. Στις 23 Μαρτίου 2020, οι υπουργοί Οικονομικών των κρατών μελών συμφώνησαν με την εκτίμηση της Επιτροπής. Η ενεργοποίηση της γενικής ρήτρας διαφυγής επιτρέπει την προσωρινή απόκλιση από την πορεία προσαρμογής για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου, εφόσον δεν τίθεται σε κίνδυνο η βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών μεσοπρόθεσμα. Όσον αφορά το διορθωτικό σκέλος, το Συμβούλιο μπορεί επίσης να αποφασίσει, κατόπιν σύστασης της Επιτροπής, να εγκρίνει αναθεωρημένη δημοσιονομική πορεία. Η γενική ρήτρα διαφυγής δεν αναστέλλει τις διαδικασίες του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Επιτρέπει στα κράτη μέλη να αποκλίνουν από τις δημοσιονομικές υποχρεώσεις που θα ίσχυαν κανονικά, ενώ δίνει παράλληλα στην Επιτροπή και στο Συμβούλιο τη δυνατότητα να λάβουν τα αναγκαία μέτρα για τον συντονισμό των πολιτικών στο πλαίσιο του Συμφώνου.

(6) Απαιτείται συνεχής δράση για τον περιορισμό και τον έλεγχο της εξάπλωσης της πανδημίας, την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των εθνικών συστημάτων υγείας, τον μετριασμό των κοινωνικοοικονομικών συνεπειών μέσω μέτρων στήριξης των

[3] ΕΕ C 301 της 5.9.2019, σ. 117.
[4] COM(2020) 112 final.
[5] COM(2020) 123 final.

επιχειρήσεων και των νοικοκυριών και τη διασφάλιση κατάλληλων συνθηκών υγιεινής και ασφάλειας στον τόπο εργασίας με σκοπό την επανέναρξη της οικονομικής δραστηριότητας. Η Ένωση θα πρέπει να αξιοποιήσει πλήρως τα διάφορα εργαλεία που έχει στη διάθεσή της για να στηρίξει τις προσπάθειες των κρατών μελών σε αυτούς τους τομείς. Παράλληλα, τα κράτη μέλη και η Ένωση θα πρέπει να συνεργαστούν για να εκπονήσουν τα αναγκαία μέτρα για την επάνοδο των κοινωνιών και των οικονομιών μας στην ομαλότητα και στη βιώσιμη ανάπτυξη, με ενσωμάτωση, μεταξύ άλλων, της πράσινης μετάβασης και του ψηφιακού μετασχηματισμού, αλλά και να αντλήσουν όλα τα διδάγματα από την κρίση.

(7) Η κρίση λόγω της νόσου COVID-19 ανέδειξε την ευελιξία που παρέχει η ενιαία αγορά για την προσαρμογή σε έκτακτες καταστάσεις. Ωστόσο, για να εξασφαλιστούν η ταχεία και ομαλή μετάβαση στη φάση ανάκαμψης και η ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων, υπηρεσιών και εργαζομένων, τα έκτακτα μέτρα που εμποδίζουν την ομαλή λειτουργία της ενιαίας αγοράς πρέπει να καταργηθούν μόλις παύσουν να είναι πλέον απαραίτητα. Η τρέχουσα κρίση κατέδειξε την ανάγκη για σχέδια ετοιμότητας για την αντιμετώπιση κρίσεων στον τομέα της υγείας, τα οποία να περιλαμβάνουν ιδίως βελτιωμένες στρατηγικές προμηθειών, διαφοροποιημένες αλυσίδες εφοδιασμού και στρατηγικά αποθέματα βασικών προμηθειών. Πρόκειται για καθοριστικά στοιχεία όσον αφορά την κατάρτιση ευρύτερων σχεδίων ετοιμότητας για την αντιμετώπιση κρίσεων.

(8) Ο ενωσιακός νομοθέτης έχει ήδη τροποποιήσει τα σχετικά νομοθετικά πλαίσια[6] για να δώσει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να κινητοποιήσουν όλους τους αχρησιμοποίητους πόρους από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία, ώστε να μπορέσουν να αντιμετωπίσουν τις εξαιρετικές επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19. Οι τροποποιήσεις αυτές θα προβλέπουν πρόσθετη ευελιξία, καθώς και απλουστευμένες και εξορθολογισμένες διαδικασίες. Για να αμβλυνθούν οι πιέσεις στις ταμειακές ροές, τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να επωφεληθούν από ποσοστό συγχρηματοδότησης 100 % από τον προϋπολογισμό της Ένωσης για το λογιστικό έτος 2020-2021. Η Φινλανδία ενθαρρύνεται να αξιοποιήσει πλήρως αυτές τις δυνατότητες για να βοηθήσει τα άτομα και τους τομείς που πλήττονται περισσότερο.

(9) Οι κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις της πανδημίας είναι πιθανό να είναι άνισα κατανεμημένες μεταξύ τομέων και περιφερειών λόγω διαφορών στα πρότυπα εξειδίκευσης. Το γεγονός αυτό συνεπάγεται κίνδυνο διεύρυνσης των ανισοτήτων εντός της Φινλανδίας. Σε συνδυασμό με τον κίνδυνο προσωρινής αποδυνάμωσης της διαδικασίας σύγκλισης μεταξύ κρατών μελών, η τρέχουσα κατάσταση απαιτεί στοχευμένες απαντήσεις πολιτικής.

---

6 Κανονισμός (ΕΕ) 2020/460 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαρτίου 2020, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1301/2013, (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 και (ΕΕ) αριθ. 508/2014 όσον αφορά ειδικά μέτρα για την κινητοποίηση επενδύσεων στα συστήματα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης των κρατών μελών και σε άλλους τομείς των οικονομιών τους για την αντιμετώπιση της επιδημικής έκρηξης του COVID-19 (Πρωτοβουλία Επενδύσεων για την Αντιμετώπιση του Κορωνοϊού) (ΕΕ L 99 της 31.3.2020, σ. 5) και κανονισμός (ΕΕ) 2020/558 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2020, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1301/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 όσον αφορά ειδικά μέτρα για την παροχή έκτακτης ευελιξίας στη χρήση των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων για την αντιμετώπιση της επιδημικής έκρηξης της COVID-19 (ΕΕ L 130 της 24.4.2020, σ. 1).

(10) Στις 30 Απριλίου 2020, η Φινλανδία υπέβαλε το εθνικό της πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του 2020 και το οικείο πρόγραμμα σταθερότητας του 2020. Για να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους, τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν ταυτοχρόνως.

(11) Επί του παρόντος η Φινλανδία υπάγεται στο προληπτικό σκέλος του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης και υπόκειται στον κανόνα για το χρέος.

(12) Στο πρόγραμμα σταθερότητας του 2020, η κυβέρνηση αναμένει ότι το ονομαστικό ισοζύγιο θα επιδεινωθεί από έλλειμμα 1,1 % του ΑΕΠ το 2019 σε έλλειμμα 7,2 % του ΑΕΠ το 2020. Το έλλειμμα αναμένεται να μειωθεί σε 4,0 % του ΑΕΠ το 2021. Ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ, μετά από αύξηση σε 59,4 % του ΑΕΠ το 2019, αναμένεται να αυξηθεί στο 69,1 % το 2020 σύμφωνα με το πρόγραμμα σταθερότητας του 2020. Οι μακροοικονομικές και δημοσιονομικές προοπτικές επηρεάζονται από τη μεγάλη αβεβαιότητα που οφείλεται στην πανδημία COVID-19.

(13) Ως απάντηση στην πανδημία COVID-19 και στο πλαίσιο συντονισμένης ενωσιακής προσέγγισης, η Φινλανδία έχει λάβει δημοσιονομικά μέτρα για την αύξηση της δυναμικότητας του οικείου συστήματος υγείας, την ανάσχεση της πανδημίας και την ανακούφιση των ατόμων και των τομέων που έχουν πληγεί ιδιαίτερα. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σταθερότητας του 2020, τα εν λόγω δημοσιονομικά μέτρα ανέρχονται στο 1,7 % του ΑΕΠ. Τα μέτρα περιλαμβάνουν τόσο έκτακτες δαπάνες για την προστασία της υγείας και της δημόσιας τάξης όσο και μέτρα στήριξης των επιχειρήσεων και των εργαζομένων. Επιπλέον, η Φινλανδία ανακοίνωσε μέτρα τα οποία, χωρίς να έχουν άμεσο δημοσιονομικό αντίκτυπο, θα συμβάλουν στη στήριξη της ρευστότητας των επιχειρήσεων και τα οποία εκτιμώνται από το πρόγραμμα σταθερότητας του 2020 σε 5 % του ΑΕΠ. Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν δανειακές εγγυήσεις για επιχειρήσεις, που στοχεύουν κυρίως τις ΜΜΕ, καθώς και ειδικά καθεστώτα εγγυήσεων για τη Finnair και ναυτιλιακές επιχειρήσεις, για την προστασία της ασφάλειας του εφοδιασμού. Επιπλέον, στη Φινλανδία έχουν εγκριθεί άλλα μέτρα ενίσχυσης της ρευστότητας που δεν αναφέρονται στο πρόγραμμα σταθερότητας, μεταξύ άλλων αναβολές της καταβολής φόρων εισοδήματος επιχειρήσεων. Τα πρόσθετα αυτά μέτρα εκτιμώνται σε 15 % του ΑΕΠ. Συνολικά, τα μέτρα που έλαβε η Φινλανδία συνάδουν με τις κατευθυντήριες γραμμές που ορίζονται στην ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τη συντονισμένη οικονομική αντίδραση στην έξαρση της νόσου COVID-19. Η πλήρης εφαρμογή των εν λόγω μέτρων, και στη συνέχεια η επανεστίαση των δημοσιονομικών πολιτικών στην επίτευξη συνετών μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών θέσεων, όταν το επιτρέψουν οι οικονομικές συνθήκες, θα συμβάλουν στη διατήρηση της δημοσιονομικής βιωσιμότητας μεσοπρόθεσμα.

(14) Με βάση τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2020 και αμετάβλητες πολιτικές, προβλέπεται ότι το ισοζύγιο γενικής κυβέρνησης της Φινλανδίας θα είναι ίσο με -7,4 % του ΑΕΠ το 2020 και -3,4 % το 2021. Ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης προβλέπεται να ανέλθει στο 69,4 % του ΑΕΠ το 2020 και στο 69,6 % το 2021.

(15) Στις 20 Μαΐου 2020 η Επιτροπή δημοσίευσε έκθεση που συντάχθηκε σύμφωνα με το άρθρο 126 παράγραφος 3 της Συνθήκης λόγω της αναμενόμενης υπέρβασης από τη Φινλανδία του ορίου του 3 % του ΑΕΠ για το έλλειμμα το 2020. Συνολικά, από την ανάλυση προκύπτει ότι δεν πληρούται το κριτήριο του ελλείμματος, όπως ορίζεται στη Συνθήκη και στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1467/1997.

(16) Για την αντιμετώπιση της κρίσης, η Φινλανδία έχει αναλάβει ολοκληρωμένη δράση για να στηρίξει το σύστημα υγείας και την οικονομία της. Για παράδειγμα, η

φινλανδική κυβέρνηση ενέκρινε αρκετούς συμπληρωματικούς προϋπολογισμούς και αποφάσισε να βελτιώσει την εργασιακή ασφάλεια των εργαζομένων, ενώ χαλάρωσε τις προϋποθέσεις για τη λήψη παροχών ανεργίας. Η πρόσβαση σε παροχές ανεργίας έχει καταστεί ευκολότερη για τους ελεύθερους επαγγελματίες και τους επιχειρηματίες. Τα μέτρα κοινωνικής ασφάλισης ανέρχονται σε 1,6 δισ. EUR. Έχουν διατεθεί άμεσες επιχορηγήσεις επιχειρήσεων ύψους 1 δισ. EUR επιπλέον των 10 δισ. EUR σε δάνεια εγγυημένα από το κράτος. Η κυβέρνηση έχει μειώσει προσωρινά τις συνταξιοδοτικές εισφορές των εργοδοτών κατά 2,6 ποσοστιαίες μονάδες και έχει διαθέσει τουλάχιστον 1 δισ. EUR σε δέσμη μέτρων στήριξης των τοπικών αρχών. Η φινλανδική αρχή χρηματοπιστωτικής εποπτείας μείωσε τις κεφαλαιακές απαιτήσεις των φινλανδικών πιστωτικών ιδρυμάτων, αφαιρώντας το απόθεμα ασφαλείας συστημικού κινδύνου και προσαρμόζοντας τις ειδικές ανά πιστωτικό ίδρυμα απαιτήσεις. Η κυβέρνηση όρισε ομάδα εργασίας υπό την καθοδήγηση του Υπουργείου Οικονομικών και του Υπουργείου Κοινωνικών Υποθέσεων και Υγείας για την εκπόνηση της στρατηγικής εξόδου της Φινλανδίας από την κρίση COVID-19. Η κυβέρνηση ενέκρινε ένα σχέδιο σταδιακής εξόδου στις αρχές Μαΐου, βάσει της πρώτης έκθεσης της ομάδας εργασίας. Η ομάδα εργασίας θα προτείνει περαιτέρω σχετικά μέτρα για την αντιμετώπιση των υγειονομικών, των κοινωνικών και των οικονομικών επιπτώσεων της κρίσης. Έχει διαβουλευθεί με τους κοινωνικούς εταίρους, τους δήμους, την κοινωνία των πολιτών και τις περιβαλλοντικές οργανώσεις.

(17) Ενώ η Φινλανδία έχει επιδείξει σε γενικές γραμμές ετοιμότητα να αντιμετωπίσει την κρίση λόγω της νόσου COVID-19, το σύστημα υγείας της θα μπορούσε να επωφεληθεί από την ενίσχυση της ανθεκτικότητας. Οι νοσοκομειακές περιφέρειες αναγκάστηκαν να ανακατανείμουν ιατρικό προσωπικό για τη θεραπεία ασθενών με κορονοϊό και να παρεκκλίνουν από τις προηγουμένως καθορισμένες νόμιμες προθεσμίες για μη επείγουσα υγειονομική περίθαλψη. Το τρέχον σύστημα υπηρεσιών υγείας που παρέχονται από διάφορους παρόχους έχει οδηγήσει σε ανομοιογενή πυκνότητα των εργαζομένων στον τομέα της υγείας στη χώρα. Ο κατακερματισμός της παροχής υπηρεσιών και η άνιση πρόσβαση στις κοινωνικές υπηρεσίες και στις υπηρεσίες πρωτοβάθμιας περίθαλψης αναμένεται να παραμείνει ζήτημα προς αντιμετώπιση μετά την κρίση, ιδίως για τους ανέργους και τους συνταξιούχους, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με αναπηρία. Με την αύξηση της ανεργίας λόγω της κρίσης COVID-19, τόσο η βραχυπρόθεσμη όσο και η μεσοπρόθεσμη δράση πολιτικής θα πρέπει να επικεντρωθεί στη βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης στην πρωτοβάθμια υγειονομική περίθαλψη. Μεσοπρόθεσμα, εξακολουθεί να είναι σημαντική η υλοποίηση των σχεδίων μεταρρυθμίσεων στον κοινωνικό τομέα και στον τομέα της υγείας που έχουν εξεταστεί από διαδοχικές φινλανδικές κυβερνήσεις, ιδίως καθόσον προετοιμάζουν τη Φινλανδία για εκτεταμένες δημογραφικές αλλαγές και θα βοηθήσουν τη χώρα να διατηρήσει την ποιότητα του συστήματος υγείας της στο μέλλον, βελτιώνοντας παράλληλα την προσβασιμότητα σε αυτό. Η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών της Φινλανδίας εξακολουθεί να βρίσκεται σε κίνδυνο λόγω της αναμενόμενης βάσει των προβολών αύξησης του κόστους γήρανσης του πληθυσμού, ιδίως όσον αφορά την κοινωνική μέριμνα και την υγειονομική περίθαλψη.

(18) Σύμφωνα με τις προβλέψεις της Επιτροπής, η ανεργία αναμένεται να ανέλθει σε 8,3 % το 2020 και να υποχωρήσει σε 7,7 % το 2021. Για να περιοριστεί η αύξηση του ποσοστού ανεργίας και να επανενταχθούν στην αγορά εργασίας όσοι έχασαν τη θέση τους λόγω της κρίσης COVID-19, απαιτούνται αποτελεσματικές βραχυπρόθεσμες και μεσοπρόθεσμες δράσεις πολιτικής, σχεδιασμένες σε στενή συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους. Οι προσπάθειες αυτές θα πρέπει επίσης να στηρίζουν ομάδες

που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, όπως τα άτομα με χαμηλή ειδίκευση, τα άτομα με αναπηρία, τα άτομα με μερική ικανότητα εργασίας και τα άτομα που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών. Η Φινλανδία διαθέτει συστήματα μειωμένου ωραρίου εργασίας, με τα οποία πολλοί εργαζόμενοι έχουν τεθεί σε καθεστώς προσωρινής αργίας. Οι ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων αναβάθμισης των δεξιοτήτων και επανειδίκευσης, θα μπορούσαν να εξασφαλίσουν ταχεία και βιώσιμη επανένταξη στην αγορά εργασίας. Οι επιδοτούμενες αποδοχές θα μπορούσαν να είναι στοχευμένες και να συνδυάζονται με κατάρτιση και παρακολούθηση από δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης. Η επανειδίκευση και η αναβάθμιση των δεξιοτήτων έχουν καίρια σημασία για τη διατήρηση της απασχολησιμότητας του εργατικού δυναμικού σε μια ολοένα και πιο ψηφιακή και πράσινη οικονομία. Η μεταρρύθμιση στον τομέα της συνεχούς μάθησης θα μπορούσε να συμβάλει στην αντιμετώπιση της ανάγκης αναβάθμισης των δεξιοτήτων των ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένων των ενηλίκων με χαμηλό επίπεδο δεξιοτήτων, σε τομείς σχετικούς με την αγορά εργασίας, όπως ο τομέας των τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ). Για να παρασχεθούν στην αγορά οι δεξιότητες που χρειάζεται σε περιόδους δημογραφικών και τεχνολογικών αλλαγών, θα είναι σημαντικό να διατηρηθεί η συνάφεια της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας, μεταξύ άλλων με την εξασφάλιση στην πανεπιστημιακή εκπαίδευση επαρκών θέσεων σύμφωνων με τις προοπτικές απασχόλησης για κάθε τομέα και για κάθε περιφέρεια. Για να αποφευχθεί η επιδείνωση της κοινωνικοοικονομικής κατάστασης των πλέον ευπαθών ομάδων μετά την κρίση λόγω της COVID-19, η αντιμετώπιση του ψηφιακού χάσματος θα είναι καίριας σημασίας, ιδίως προκειμένου να διασφαλιστεί η πρόσβαση σε ποιοτική εκπαίδευση των εκπαιδευόμενων που μειονεκτούν. Το πολύπλοκο σύστημα παροχών δημιουργεί εμπόδια στην επιστροφή στην απασχόληση. Για να ενθαρρυνθεί η ανάληψη εργασίας με μειωμένο ωράριο και μερικής απασχόλησης, το μητρώο εισοδημάτων που περιέχει πληροφορίες σε πραγματικό χρόνο σχετικά με τους μισθούς και τις παροχές θα πρέπει να αναπτυχθεί αποτελεσματικά παράλληλα με την επιτάχυνση της διεκπεραίωσης των παροχών κοινωνικής ασφάλισης. Μεσοπρόθεσμα, σημαντική για τη Φινλανδία θα είναι η μεταρρύθμιση του συστήματος κοινωνικών παροχών για να τονωθεί η απασχόληση και να προετοιμαστεί το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας της χώρας για το μέλλον.

(19) Η παροχή βοήθειας στις επιχειρήσεις, ιδίως στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), ώστε να συνεχίσουν να λειτουργούν κατά τη διάρκεια της κρίσης, είναι ουσιαστικής σημασίας για την τόνωση της οικονομίας μετά την άρση των περιοριστικών μέτρων που εφαρμόζονται επί του παρόντος. Η προσωρινή στήριξη της ρευστότητας μέσω δανείων, επιχορηγήσεων και εγγυήσεων θα μπορούσε να βοηθήσει τις επιχειρήσεις να επιβιώσουν κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου υψηλής αβεβαιότητας και σημαντικά χαμηλότερων εσόδων. Κατά τη διαδικασία σχεδιασμού και εφαρμογής των μέτρων αυτών πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η ανθεκτικότητα του τραπεζικού τομέα.

(20) Για τη στήριξη της οικονομικής ανάκαμψης, θα είναι σημαντικό να επισπευσθούν ώριμα έργα δημόσιων επενδύσεων και να προωθηθούν οι ιδιωτικές επενδύσεις, μεταξύ άλλων μέσω σχετικών μεταρρυθμίσεων. Οι επενδύσεις στη Φινλανδία παραμένουν κάτω από τον μέσο όρο της ΕΕ για τις κατηγορίες που υποστηρίζουν περισσότερο την αύξηση της παραγωγικότητας, ιδίως τις επενδύσεις σε εξοπλισμό και σε διανοητική ιδιοκτησία. Αυτό μπορεί να περιορίσει το μακροπρόθεσμο αναπτυξιακό δυναμικό της χώρας και να επιβαρύνει την ανταγωνιστικότητα και την ανάκαμψή της. Η αύξηση των επενδύσεων στην έρευνα και την ανάπτυξη αποτελεί καθοριστικό

παράγοντα για τη πραγματοποίηση των διαρθρωτικών αλλαγών που θα επιτρέψουν να δοθεί βάρος σε οικονομικούς τομείς έντασης γνώσης και να ενισχυθεί το μακροπρόθεσμο αναπτυξιακό δυναμικό. Για την προγραμματισμένη μετάβαση προς την κλιματική ουδετερότητα έως το 2035, η οποία αντικατοπτρίζεται επίσης στο εθνικό σχέδιο της Φινλανδίας για την ενέργεια και το κλίμα, θα απαιτηθούν σημαντικές επενδύσεις, ιδίως στα δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας και στις βιώσιμες μεταφορές. Ένα νέο εθνικό σύστημα μεταφορών για το 2021 βρίσκεται σε στάδιο ανάπτυξης υπό την καθοδήγηση μιας κοινοβουλευτικής διευθύνουσας ομάδας. Εν μέσω ανησυχιών για την υγεία, το περιβάλλον, για περιφερειακά θέματα και για την παραγωγικότητα, απαιτούνται συνεχείς προσπάθειες για την εγκατάσταση ευρυζωνικών δικτύων υψηλής ταχύτητας και για τη βελτίωση άλλων ψηφιακών υποδομών, με σκοπό τον εξορθολογισμό της εφοδιαστικής και τη διατήρηση της οικονομικής δραστηριότητας σε απομακρυσμένες περιοχές. Ο προγραμματισμός του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης για την περίοδο 2021-2027 θα μπορούσε να βοηθήσει τη Φινλανδία να αντιμετωπίσει ορισμένες από τις προκλήσεις που δημιουργεί η μετάβαση σε μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία, ιδίως στις περιοχές που καλύπτονται από το παράρτημα Δ της έκθεσης χώρας[7]. Με τον τρόπο αυτό η Φινλανδία θα μπορέσει να αξιοποιήσει με τον καλύτερο τρόπο το εν λόγω ταμείο.

(21) Η εθνική αξιολόγηση κινδύνου της Φινλανδίας για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες είναι σήμερα παρωχημένη και θα επικαιροποιηθεί το 2020. Η φινλανδική αρχή χρηματοπιστωτικής εποπτείας βελτίωσε πρόσφατα την εποπτική της ικανότητα. Ωστόσο, το προσωπικό εξακολουθεί να είναι ανεπαρκές και δεν εφαρμόζεται ακόμη σωστά η προσέγγιση της εποπτείας με βάση τον κίνδυνο. Ενώ διερευνήθηκαν αρκετές περιπτώσεις εικαζόμενης παραβίασης, η θέσπιση αποτρεπτικής πολιτικής κυρώσεων εξακολουθεί να αποτελεί έναν ακόμα τομέα προτεραιότητας. Η αναφορά ύποπτων συναλλαγών αυξήθηκε ραγδαία κατά τους τελευταίους μήνες και τα μέσα στο πλαίσιο της μονάδας ανάλυσης χρηματοοικονομικών πληροφοριών φαίνονται ανεπαρκή για την ανάλυση αυτών των πληροφοριών. Η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ της μονάδας ανάλυσης χρηματοοικονομικών πληροφοριών και της αρχής χρηματοπιστωτικής εποπτείας παραμένει ανεπαρκής.

(22) Ενώ οι παρούσες συστάσεις επικεντρώνονται στην αντιμετώπιση των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας και στη διευκόλυνση της οικονομικής ανάκαμψης, οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις του 2019, που εκδόθηκαν από το Συμβούλιο στις 9 Ιουλίου 2019, κάλυπταν επίσης μεταρρυθμίσεις απαραίτητες για την αντιμετώπιση μεσοπρόθεσμων έως και μακροπρόθεσμων διαρθρωτικών προκλήσεων. Οι εν λόγω συστάσεις παραμένουν επίκαιρες και θα συνεχιστεί η παρακολούθησή τους καθ' όλο τον ετήσιο κύκλο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του επόμενου έτους. Το ίδιο ισχύει για τις συστάσεις που αφορούν οικονομικές πολιτικές σχετικές με επενδύσεις. Αυτές οι τελευταίες συστάσεις θα πρέπει να ληφθούν υπόψη για τον στρατηγικό προγραμματισμό της χρηματοδότησης της πολιτικής συνοχής μετά το 2020, μεταξύ άλλων για μέτρα άμβλυνσης και στρατηγικές εξόδου όσον αφορά την τρέχουσα κρίση.

(23) Το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο παρέχει το πλαίσιο για τον συνεχή συντονισμό της οικονομικής πολιτικής και της πολιτικής για την απασχόληση στην Ένωση, ο οποίος μπορεί να συμβάλει σε μια βιώσιμη οικονομία. Τα κράτη μέλη έχουν συνεκτιμήσει, στα εθνικά τους προγράμματα μεταρρυθμίσεων για το 2020, την πρόοδο που έχει

[7] SWD(2020) 525 final.

σημειωθεί ως προς την εφαρμογή των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) των Ηνωμένων Εθνών. Με τη διασφάλιση της πλήρους εφαρμογής των κατωτέρω συστάσεων, η Φινλανδία θα συμβάλει στην πρόοδο ως προς την επίτευξη των ΣΒΑ και στην κοινή προσπάθεια να διασφαλιστεί η ανταγωνιστική βιωσιμότητα στην Ένωση.

(24) Ο στενός συντονισμός μεταξύ των οικονομιών της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης έχει καθοριστική σημασία για να επιτευχθεί ταχεία ανάκαμψη από τις οικονομικές επιπτώσεις της COVID-19. Ως κράτος μέλος με νόμισμα το ευρώ —και λαμβάνοντας υπόψη τις πολιτικές κατευθύνσεις της Ευρωομάδας— η Φινλανδία θα πρέπει να διασφαλίσει ότι οι πολιτικές της εξακολουθούν να συνάδουν με τις συστάσεις για τη ζώνη του ευρώ και να συντονίζονται με εκείνες των άλλων κρατών μελών της ζώνης του ευρώ.

(25) Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2020, η Επιτροπή προέβη σε ολοκληρωμένη ανάλυση της οικονομικής πολιτικής της Φινλανδίας και τη δημοσίευσε στην έκθεση του 2020 για τη χώρα. Επίσης, αξιολόγησε το πρόγραμμα σταθερότητας του 2020 και το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του 2020 και τη συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις που είχαν απευθυνθεί προς την Φινλανδία κατά τα προηγούμενα έτη. Έλαβε υπόψη όχι μόνον τη συνάφειά τους για την άσκηση βιώσιμης δημοσιονομικής και κοινωνικοοικονομικής πολιτικής στη Φινλανδία, αλλά και τη συμμόρφωσή τους με τους κανόνες και τις κατευθύνσεις της Ένωσης, λόγω της ανάγκης ενδυνάμωσης της συνολικής οικονομικής διακυβέρνησης της Ένωσης, μέσω της συνεκτίμησης στοιχείων σε ενωσιακό επίπεδο κατά τη διαμόρφωση μελλοντικών εθνικών αποφάσεων.

(26) Υπό το πρίσμα της αξιολόγησης αυτής, το Συμβούλιο εξέτασε το πρόγραμμα σταθερότητας του 2020 και η γνώμη του[8] αποτυπώνεται ειδικότερα στη σύσταση 1 κατωτέρω,

ΣΥΝΙΣΤΑ στη Φινλανδία να μεριμνήσει το 2020 και το 2021 προκειμένου:

1. Σύμφωνα με τη γενική ρήτρα διαφυγής, να λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της πανδημίας, τη στήριξη της οικονομίας και τη στήριξη της επακόλουθης ανάκαμψης. Όταν το επιτρέψουν οι οικονομικές συνθήκες, να επιδιώξει την εφαρμογή δημοσιονομικών πολιτικών που αποσκοπούν στην επίτευξη συνετών μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών θέσεων και στη διασφάλιση της βιωσιμότητας του χρέους, με παράλληλη ενίσχυση των επενδύσεων. Να αντιμετωπίσει τις ελλείψεις εργαζομένων στον τομέα της υγείας για να ενισχύσει την ανθεκτικότητα του συστήματος υγείας και να βελτιώσει την πρόσβαση σε κοινωνικές και υγειονομικές υπηρεσίες.

2. Να ενισχύσει τα μέτρα στήριξης της απασχόλησης και τις ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας.

3. Να λάβει μέτρα για την παροχή ρευστότητας στην πραγματική οικονομία, ιδίως στις μικρές και στις μεσαίες επιχειρήσεις. Να επισπεύσει ώριμα έργα δημόσιων επενδύσεων και να προωθήσει τις ιδιωτικές επενδύσεις για τη στήριξη της οικονομικής ανάκαμψης. Να εστιάσει τις επενδύσεις στην πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, ιδίως στην καθαρή και αποδοτική παραγωγή και χρήση ενέργειας, σε βιώσιμες και αποδοτικές υποδομές, καθώς και στην έρευνα και την καινοτομία.

[8] Βάσει του άρθρου 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου.

4. Να διασφαλίσει την αποτελεσματική εποπτεία και επιβολή του πλαισίου για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος